

ACP-EU JOINT PARLIAMENTARY ASSEMBLY
ASSEMBLÉE PARLEMENTAIRE PARITAIRE ACP-UE

Komisja Spraw Społecznych i Środowiska

19.3.2015

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wyzwań i możliwości w zakresie kształcenia i szkolenia
zawodowego w państwach AKP

Współsprawozdawcy: Musa Hussein Naib (Erytrea) i Francesc Gambús

CZEŚĆ A: WSTĘPNY PROJEKT REZOLUCJI

SPIS TREŚCI

	Strona
STRONA PROCEDURALNA	3
PROJEKT REZOLUCJI	5
UZASADNIENIE (opublikowano osobno)	

STRONA PROCEDURALNA

Na posiedzeniu w dniu 16 marca 2014 r. Prezydium Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE upoważniło Komisję Spraw Społecznych i Środowiska do opracowania, zgodnie z art. 2 ust. 8 Regulaminu, sprawozdania w sprawie wyzwań i możliwości w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w państwach AKP.

Na posiedzeniu w dniu 29 listopada 2014 r. Komisja Spraw Społecznych i Środowiska wyznaczyła na współsprawozdawców Musa'e Husseina Naiba (Erytrea) i Francesca Gambús'a.

Komisja Spraw Społecznych i Środowiska rozpatrzyła projekt sprawozdania na posiedzeniach w dniach 19 i 20 marca 2015 r. i 13 czerwca 2015 r.

Na ostatnim z wymienionych posiedzeń przyjęła załączony wstępny projekt rezolucji.

Podczas głosowania obecni byli: ...

Rezolucję przedłożono do przyjęcia w dniu 17 czerwca 2015 r.

PROJEKT REZOLUCJI

w sprawie wyzwań i możliwości w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w państwach AKP

Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE,

- na posiedzeniu w Port Vila (Vanuatu) w dniach 15–17 czerwca 2015 r.,
- uwzględniając art. 18 ust. 1 Regulaminu,
- uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony, podpisaną w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r.¹ („umowa z Kotonu”), zmienioną po raz pierwszy w Luksemburgu w dniu 25 czerwca 2005 r.² i po raz drugi w Wagadugu w dniu 22 czerwca 2010 r.³, w szczególności jej art. 25 ust. 1 lit. a) dotyczący poprawy kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach,
- uwzględniając milenijne cele rozwoju (MCR), w szczególności cel 2A – zapewnienie powszechnego nauczania na poziomie podstawowym, cel 3A – wyeliminowanie nierównego dostępu płci do edukacji na poziomie podstawowym i średnim do 2005 roku, a na wszystkich szczeblach kształcenia do 2015 roku,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 25 października 2012 r. w sprawie sprawozdania UE za rok 2011 w sprawie spójności polityki na rzecz rozwoju⁴,
- uwzględniając fakt stworzenia ruchu Edukacja dla wszystkich (EFA) w Jomtien w Tajlandii oraz podpisania Deklaracji „Edukacja dla wszystkich” dnia 9 marca 1990 r.,
- uwzględniając cele inicjatywy Edukacja dla wszystkich przyjęte przez Światowe Forum Edukacyjne w Dakarze w Senegalu dnia 28 kwietnia 2000 r.,
- uwzględniając dokument końcowy Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zrównoważonego Rozwoju (Rio+20) z dnia 22 czerwca 2012 r. w Rio de Janeiro pt. „Przyszłość, jakiej chcemy”,
- uwzględniając pięcioletnią globalną inicjatywę Sekretarza Generalnego ONZ „Edukacja przede wszystkim” z września 2012 r.,

---

¹ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

² Dz.U. L 287 z 28.10.2005, s. 4.

³ Dz.U. L 287 z 4.11.2010, s. 3.

⁴ Dz.U. C 72 E z 11.3.2014, s. 21.

- uwzględniając sprawozdanie w sprawie tematycznych konsultacji globalnych na temat edukacji w Agendzie rozwoju po 2015 roku opublikowane we wrześniu 2013 r. przez UNESCO i UNICEF,
  - uwzględniając porozumienie z Maskatu przyjęte podczas światowego szczytu dotyczącego Edukacji dla wszystkich w Maskacie w Omanie w dniu 14 maja 2014 r.,
  - uwzględniając Strategiczny Plan Unii Afrykańskiej dotyczący aktywizacji kształcenia technicznego i szkolenia zawodowego w Afryce z dnia 31 maja 2007 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Społecznych i Środowiska (AKP-UE/101.717/14/fin.),
- A. mając na uwadze, że w umowie z Kotonu wezwano do zwrócenia szczególnej uwagi na zagwarantowanie właściwych poziomów wydatków w sektorach socjalnych, w tym na poprawę kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach, działania mające doprowadzić do uznawania wykształcenia wyższego, ustanowienie systemów zapewniania jakości w edukacji, w tym kształceniu i szkoleniu za pośrednictwem internetu lub innych niekonwencjonalnych środków oraz tworzenie możliwości i umiejętności technicznych;
- B. mając na uwadze, że światowy ruch na rzecz Edukacji dla wszystkich zainicjowany w Jomtien w 1990 r, którego założenia potwierdzono w Dakarze w 2000 r., jest najistotniejszym podjętym w ostatnich dziesięcioleciach zaangażowaniem na rzecz edukacji, dzięki któremu poczyniono znaczące postępy w tym obszarze;
- C. mając na uwadze, że globalna inicjatywa „Edukacja przede wszystkim” ma na celu przyspieszenie postępów na drodze do osiągnięcia celów dotyczących Edukacji dla wszystkich oraz milenijnych celów rozwoju związanych z edukacją, w szczególności zgromadzenia szerokiego spektrum podmiotów w celu wykonania ostatecznego kroku w kierunku wejścia w rok 2015 i umieszczenia wysokiej jakości, właściwej edukacji o charakterze transformatywnym w centrum agendy społecznej, politycznej i agendy rozwoju oraz zapewnienia koniecznego finansowania edukacji poprzez konsekwentne, światowe starania w zakresie pozyskiwania funduszy;
- D. mając na uwadze, że mało prawdopodobna jest realizacja agendy EFA oraz milenijnych celów rozwoju związanych z edukacją do 2015 r. oraz że dalsza aktualność agendy EFA wymaga potwierdzenia, w szczególności w zakresie sześciu celów dotyczących wszystkich aspektów kształcenia podstawowego od wczesnych stadiów nauczania i umiejętności czytania i pisanie wśród dorosłych do edukacji wysokiej jakości;
- E. mając na uwadze, że istnieje związek między poziomem rozwoju gospodarczego, społecznego, kulturowego i politycznego a postępem, jaki dane państwo może osiągnąć w realizacji MCR i celów EFA;
- F. mając na uwadze, że 57 milionów dzieci i 69 milionów ludzi młodych w dalszym ciągu nie ma dostępu do skutecznego kształcenia podstawowego oraz że w 2011 r. szacowana liczba 774 milionów osób dorosłych, z czego prawie dwie trzecie to kobiety, było analfabetami, a przynajmniej 250 milionów dzieci nie umie czytać, pisać ani wykonywać

podstawowych zadań arytmetycznych, nawet po uczęszczaniu do szkoły przez okres przynajmniej czterech lat;

- G. mając na uwadze, że nieukończenie formalnej nauki szkolnej, niewystarczające poziomy nabycia podstawowych umiejętności i niska jakość i niski poziom przydatności kształcenia stanowią poważne problemy oraz że istnieją trwałe nierówności w zakresie dostępu, uczestnictwa i wyników w nauce na wszystkich poziomach kształcenia, w szczególności w grupach szczególnie wrażliwych i w mniejszościach;
- H. mając na uwadze, że problem różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w edukacji jest szczególnie niepokojący, jako że do 2011 r. jedynie 60% państw osiągnęło parytet płci w szkołach podstawowych, a 38% – w szkołach średnich;
- I. mając na uwadze, że w wielu państwach AKP brakuje środków na kształcenie i szkolenie zawodowe zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym dla tego sektora, co poważnie ograniczyło postęp na rzecz zapewnienia wszystkim dostępu do edukacji i jej wysokiej jakości;
- J. mając na uwadze, że w niektórych państwach AKP, w szczególności w Nigerii i państwach sąsiadujących, szerzy się przemoc wobec dzieci i personelu instytucji oświatowych oraz coraz częściej dochodzi do ataków w nich skierowanych;
- K. mając na uwadze, że od momentu przyjęcia celów EFA i MCR nastąpiły znaczące przemiany społeczno-gospodarcze i demograficzne oraz że wymogi w zakresie rodzaju i poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji dla gospodarek opartych na wiedzy ulegają zmianom;
- L. mając na uwadze, że drenaż mózgow w państwach AKP stanowi duże wyzwanie dla gospodarki jak również zasobów kadrowych tych państw, któremu państwa te nie są w stanie sprostać w ramach ograniczonych zasobów, jakimi dysponują;
- M. mając na uwadze, że edukacja może odegrać zasadniczą rolę nie tylko w zakresie zrównoważenia środowiskowego, zdrowia i wzrostu gospodarczego oraz realizacji MCR w ujęciu ogólnym, ale również w budowaniu pokoju i być może edukacja, bardziej niż jakikolwiek inny sektor, może przynieść namacalne wczesne korzyści płynące z pokoju, od których zależeć może przetrwanie porozumień pokojowych, jeżeli systemy edukacji będą sprzyjały włączeniu społecznemu i tworzyły zrównoważony oraz sprawiedliwy rozwój gospodarczy i jeżeli będą zorientowane na promowanie wzajemnego zrozumienia, tolerancji i szacunku, dzięki czemu społeczeństwa staną się mniej podatne na konflikt siłowy;
- N. mając na uwadze, że niezbędny jest elastyczny system edukacji (szkoły, nauczyciele, uniwersytety i administratorzy), który będzie pewny i będzie obejmować metody pozwalające sprostać zarówno tym zwyczajnym, jak i nadzwyczajnym wyzwaniom, i będzie powiązany ze stabilnym środowiskiem rodzinnym dla edukacji; rodzina odgrywa podstawową rolę w tworzeniu wartości i umiejętności osobistych przez całe życie, w szczególności w okresie dzieciństwa;

- O. mając na uwadze, że fragmentaryczny charakter struktur zarządzania i ich niska wydajność, brak związków z rynkiem pracy oraz niewystarczająca infrastruktura uniemożliwiają, aby szkolenie zawodowe poprawiło sytuację osób w zakresie rozwoju ich pełnych zdolności i wykorzystywania możliwości społecznych i możliwości zatrudnienia;
- P. mając na uwadze, że programy EDULINK na rzecz szkolnictwa wyższego i badań finansowane przez UE w ramach dziesiątego EFR i realizowane przez sekretariat AKP stanowią doskonałą podstawę do współpracy w zakresie kształcenia i szkolenia;
1. uznaje, że istnieje duża potrzeba stworzenia nowego i perspektywicznego programu kształcenia i szkolenia dla państw AKP, rozwiązującego niedokończone kwestie i wykraczającego poza aktualne cele pod względem treści i zakresu, jak również zapewniającego ludziom lepsze zrozumienie kompetencji i wartości, które są im niezbędne, aby sprostać wyzwaniom stojącym przed gospodarkami i społeczeństwami;
  2. uznaje, że edukacja jest wspólnym obowiązkiem rodzin i szkół oraz wzywa, aby przyjęto środki na rzecz wsparcia rodzin w ich roli jako wychowawców;
  3. wzywa do pełnej realizacji sześciu celów EFA, przede wszystkim dotyczących kształcenia podstawowego w zakresie rozszerzenia i poprawy kompleksowej opieki nad małymi dziećmi i ich kształcenia, w szczególności w odniesieniu do dzieci najbardziej wrażliwych i najmniej uprzywilejowanych, oraz zapewnienia, aby wszystkie dzieci, w szczególności dziewczynki, znajdujące się w trudnej sytuacji oraz należące do mniejszości etnicznych miały dostęp do bezpłatnego, dobrej jakości kształcenia obowiązkowego na poziomie podstawowym oraz aby miały możliwość ukończenia edukacji na tym etapie;
  4. wzywa, aby realizowano potrzeby młodych i dorosłych ludzi w zakresie uczenia się poprzez zapewnienie równego dostępu do odpowiedniej nauki i programów oferujących zdobywanie umiejętności przydatnych w życiu w celu osiągnięcia 50% poprawy poziomów umiejętności czytania i pisania wśród osób dorosłych, w szczególności kobiet, i zapewnienia równego dostępu do kształcenia podstawowego oraz kształcenia ustawicznego dla wszystkich osób dorosłych;
  5. wzywa, aby wyeliminowano nierówny dostęp kobiet i mężczyzn do edukacji na poziomie podstawowym i średnim, z naciskiem na zapewnienie dziewczętom pełnego i równego dostępu do dobrej jakości kształcenia podstawowego i możliwości osiągnięcia takich samych wyników;
  6. wzywa do poprawy wszystkich aspektów jakości kształcenia i zapewnienia doskonałości dla wszystkich, tak aby umożliwić wszystkim osobom osiągnięcie uznawanych i wymiernych wyników uczenia się, szczególnie w zakresie umiejętności czytania i pisania oraz umiejętności liczenia oraz podstawowych umiejętności przydatnych w życiu;
  7. wzywa, aby państwa AKP dążyły do osiągnięcia zrównoważonego, równego i autonomicznego rozwoju gospodarczego w celu zaspokojenia zapotrzebowania na równy dostęp do kształcenia, kształcenie dobrej jakości, umiejętność czytania i pisania wśród

osób dorosłych, uczenie się przez całe życie i zdobywanie umiejętności przez wszystkich obywateli tych państw;

8. wzywa, aby kształcenie było odrębnym celem w ramach szerszej Agendy rozwoju po 2015 roku oraz aby nadrzędnym celem było zapewnienie do roku 2030 równego dostępu do kształcenia, wysokiej jakości kształcenia sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich; w tym względzie kluczową rolę dla zapewnienia umiejętności umożliwiających zdobycie przyzwoitej pracy i prowadzenie przyzwoitego życia przez osoby młode i osoby dorosłe odgrywać będzie kształcenie i szkolenie zawodowe;
9. wzywa państwa AKP, aby w ramach programów nauczania na poziomie podstawowym i średnim szanowały wartości kulturowe, moralne i religijne oraz inne wartości, takie jak samodzielność i niezależne myślenie, oraz aby zwalczały wszelkie formy radykalizacji ze strony pracowników dydaktycznych lub wynikające z zewnętrznych wpływów;
10. wzywa, aby państwa AKP w swoich programach edukacyjnych przewidywały rozwiązania wspólnych problemów w zakresie edukacji poprzez integrację i współpracę regionalną, w szczególności w obszarze szkolnictwa wyższego oraz szkolenia technicznego i zawodowego;
11. wzywa do zapewnienia trwałej infrastruktury w zakresie szkolenia technicznego i zawodowego dla realizacji celu, jakim jest zapewnienie wysoko wykwalifikowanym obywatelom łatwego przejścia od kształcenia do zatrudnienia, oraz do wprowadzenia programów szkoleniowych do krajowych strategii w przedmiocie umiejętności zawodowych, w tym dotyczących przemysłu, z myślą o zagwarantowaniu włączenia przedsiębiorczości do tych programów; uważa, że rozwojowi konkurencyjnego w skali międzynarodowej rynku pracy musi towarzyszyć poszanowanie godności ludzkiej;
12. wzywa, aby w krajowych strategiach w przedmiocie kształcenia i szkolenia uwzględniono działania na rzecz zapobiegania „drenażowi mózgow”, w tym odpowiednie zachęty w postaci wynagrodzenia, mieszkania lub innych uprawnień, mające na celu skłonienie wykwalifikowanych pracowników dydaktycznych i stażystów korzystających z programów szkolenia zawodowego do pozostania w państwach pochodzenia lub do powrotu do nich, dzięki czemu wniosą wkład do swojego społeczeństwa i swojej gospodarki, a nie poddadzą się pokusie pracy za granicą w krajach rozwiniętych, a także wzywa, aby umowa o partnerstwie AKP-UE odegrała zasadniczą rolę w kontekście rozwiązania tego problemu w państwach AKP;
13. wzywa, aby państwa AKP wyodrębniły część swoich krajowych budżetów dla sektorów edukacji podstawowej i średniej z zamiarem przydzielenia na edukację kwoty przynajmniej równej kwocie przydzielanej na wydatki na wojsko i obronność;
14. potępia wszelkie działania podejmowane w celu uniemożliwiania dzieciom uczęszczania do szkoły, w szczególności akty terrorystyczne rebeliantów Boko Haram, w dosłownym tłumaczeniu „zachodnia edukacja jest zabroniona”, ponieważ głównym celem tej grupy jest niszczenie możliwości edukacji dla dzieci, w szczególności dla dziewczynek, w

północnej Nigerii, ale która to grupa szerzy swą działalność w państwach sąsiadujących, i wzywa do podjęcia wspólnych, międzynarodowych działań na rzecz walki z tą plagą;

15. pochwała prace organów unijnych i państw AKP nad wdrażaniem programów EDULINK i wzywa, aby doświadczenia płynące z tej inicjatywy wykorzystano w pozostałych obszarach kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach 11. EFR;
16. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji Europejskiej dotyczącą reformy programów kształcenia i szkolenia zawodowego dla krajów rozwijających się i innych projektów związanych z kształceniem i szkoleniem zawodowym w celu wprowadzenia nowej strategii w oparciu o informacje o rynku pracy, partnerstwa publiczno-prywatne i lepsze rządzenie;
17. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Ministrów AKP-UE, Parlamentowi Europejskiemu, Komisji Europejskiej, prezydencji Rady Unii Europejskiej, Unii Afrykańskiej, Parlamentowi Panafrykańskiemu, Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury i Funduszowi Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci.